

Erbij

Dat de moderne tijd het moet stellen zonder de sociale structuren van vroeger en daarom hyperindividualistisch kan worden genoemd, durft de meester niet te weerspreken. Hij is geen socioloog, hij leest eenvoudig krant en kijkt televisie. Het is een heersende opvatting. Toch plaatst hij, door een vraag van een van zijn leerlingen in zijn nieuwe klas, voorzichtig een kanttekening – noem het een privémeninkje.

De vraag was of meester ook op Facebook zit. De leerling had zijn wenkbrauwen opgetrokken toen hij ontkende: 'En ook niet op Twitter of Instagram.'

De verbazing wordt begrijpelijk nu hij inziet dat de *oude* sociale structuren weliswaar verdwenen zijn, maar dat de leerling – ook geen socioloog – hem had gewezen op de moderne: die van de 'hyperconnectiviteit'. Hoe individualistisch mensen tegenwoordig ook zijn, de behoefte met elkaar in verbinding te staan, en wel dag en nacht en van heinde en ver, is onverzwakt gebleven. Misschien wel toegenomen.

De meester schrikt een beetje. De sociale media gaan aan hem voorbij. Is hij wel van deze tijd? Hoort hij er, groot gedacht, wel bij? Bij *Generation Head Down*?

Erbij horen is een diepmenselijke behoefte. Mensen zijn nu eenmaal sociale dieren, geen tijdsgewricht dat dat ontwricht. Op school hebben ze het zelfs tot regel verheven: 'Iedereen hoort erbij'. Het schooljaar is pas begonnen, nieuwe klassen moeten groepen worden, iedereen moet worden ingesloten, de regel is nog opdracht. Makkelijker gezegd dan gedaan, natuurlijk, want hoe vorm je van de individuen uit deze generatie een groep als de telefoons bij binnenkomst moeten worden ingeleverd?

Wat de klas nodig heeft, is een gedeelde agenda. Een collectieve hartenklop. Aan de meester daarin een sturende rol te spelen. Hij kan het afkijken bij een school haringen, die zich als groep teweerstelt tegen een roofvis. Mensen groeien naar elkaar toe zoals supporters van een voetbalclub, aanhangers van een politieke partij en discipelen van een geloof één worden in hun vuistballen tegen dezelfde bedreiging. De meester schrikt opnieuw. Immers, als hij een groep moet smeden en hij hoort er niet bij, is *hij* dan de aangewezen belager? De gemeenschappelijke vijand?

Nee, hij moet het zoeken in een gemeenschappelijk doel. Hij kan te rade gaan bij groepsdieren als ganzen, die niet in hun eentje, maar in formatie naar het zuiden vliegen. Kop op, iedereen een rol, iedereen een taak. Gemeenschapszin.

'Ik gloei van trots wanneer ik kinderen op zomaar een moment zichzelf zie overwinnen'

Jack de Boer is leerkracht op SBO De Bolder in Franeker. Hij is meester geworden om te blijven vertoeven in wat hij de mooiste periode van een mensenleven vindt: de jeugd.

Iedere dag maakt hij momenten mee waarin de kinderen hun ansten bevechten, hun frustraties beheersen, hun leermoeilijkheden overwinnen of zich verantwoordelijk beginnen te voelen voor de sfeer in de groep. Dat zijn de momenten om trots op te zijn.

In zijn column leest u een greep uit de dagelijkse praktijk van een meester in het SBO.